

Хелен МЕХЕР

ШЛЯХ ПАЧІНО

Якби Голлівуд нагороджував зірок за витрачені зусилля, Аль Пачіно був би першим на подіумі: гострий, палкий та повний очарування, з молодих років захоплений вдосконаленням своєї майстерності на сцені й на екрані, він визнаний багатьма найкращим американським актором свого покоління.

Таку неординарну репутацію він завоював, незважаючи на горезвісну нерівномірну кар'єру. Після виходу на екран легендарного епосу "Хрещений батько" (1972) Френсіса Форда Копполи, в якому Пачіно зіграв роль, на яку могли б претендувати Марлон Брандо чи Роберт Дюваль, успіх, здавалося, був забезпечений...

Проте все пішло шкереберть, коли 1977 року Пачіно, попри заперечення свого менеджера, вирішив зніматись у "Бобі Дірфілді" - найбезглуздішій історії кохання, яка тільки виникала у світі мотогонок.

Майже все, зроблене після цього, зазнало нападів критики: "І правосуддя для всіх" - за невірогідність, комедія "Автора, автора!" - за затягнутість, "Обличчя зі шрамом" - за надмірне насильство та мову, далеку від літературної. Грандіозний провал 1985 року стрічки Хью Хадсона з історії громадянської війни в Америці - "Революція" - був останньою краплиною. Пачіно надовго зник з екрану і повернувся лише 1989 року з поліцейським трілером "Море кохання".

Аль Пачіно у фільмі "Революція". Режисер Хью Хадсон. 1985.

Що ж до театру, то саме тут, більше ніж деінде, Пачіно демонструє, що першочергове значення для нього мають п'єса, роль та вистава на протигагу комерційному успіхові. Інакше кажучи, він роками з'являвся у погано оплачуваних постановках, невідомих мільйонам глядачів, відважно починаючи все знову після невдач.

Театральні корені Аль Пачіно сягають у минуле аж до початку його кар'єри і навіть далі. Його батько залишив сім'ю, коли хлопчикові було два роки, і мати залучила малого до радостей Бродвейського театру. Пізніше, коли він остаточно вирішив присвятити себе сцені, у матері виявили приховану психічну хворобу, і вона просила сина знайти собі пристойнішу роботу. Втрата її підтримки та передчасна смерть, до часу якої не було досягнуто взаємного порозуміння та примирення, були причиною складних особистих проблем у Пачіно: алкоголізму, почуття провини, страху перед будь-якими зобов'язаннями (навіть перед одруженням), кризи індивідуальності, коли він почувався щасливою людиною, граючи когось іншого.

Врешті решт, заручившись підтримкою відомого акторського наставника Чарлза Лоутона, який став найкращим приятелем, другим батьком та вчителем Пачіно, майбутня зірка 1966 року завоювала місце у Нью-Йоркській Студії акторів Лі Страсберга. У цьому "Домі методу", де учні вчилися перевтілюватись і розуміти своїх персонажів, Пачіно йшов слідами Брандо, відчуваючи, як Роберт Де Ніро наступає йому на п'яти.

Ще один талановитий учень Студії переслідував Пачіно все його життя. Дастін Хоффман з'явився у стрічці "Випускник", і разом із сходженням зірки Пачіно, не можна було уникнути порівняння двох темнолосих та темнооких невеликих на зріст драматичних акторів. Пачіно був розлючений, коли його зупинили на вулиці прихильники Хоффмана і навіть відмовився від фінансово вигідної пропозиції дублювати останнього, щоб припинити подібні непорозуміння. Плч-о-плч просуваючись шляхом до слави, вони знову і знову стикались як супротивники-претенденти на Оскара та численні театральні нагороди. Через багато років, коли актори випадково зустрілись у книжковому магазині на П'ятій авеню, один колекціонер автографів розгуб-

лено зупинився перед ними, питаючи: "То хто ж із вас хто?"

Пачіно завжди співпереживав своїм героям, навіть якщо аудиторія цього не робила. У його виконанні негативні персонажі якимось чином викликають симпатію. Всі герої, створені Пачіно на екрані, суперечливі, неспокійні особистості, які перебувають у критичній ситуації чи поставлені перед складним вибором. Актор здатний зобразити всю гаму переживань, практично нічого не роблячи, завдяки лише своїм неймовірно виразним карим очам. Кубинський покидьок, який доріс до верхівки кокаїнового бізнесу, зрештою втративши всіх, кого любив, у "Обличчі зі шрамом"; слідчий, що закохався у жінку, яку підозрюють у вбивстві в "Морі кохання"; поліцейський, який поставив під загрозу свою кар'єру, намагаючись викрити корумпованих колег, у "Серпіко".

Почасті репутація одержимого працює Пачіно живиться оповідями про його вживання в ролі. Щоб зіграти сліпого ветерана В'єтнаму у стрічці "Запах жінки", він тижнями ходив, насунувши каптура на очі, і мало не втратив одне з них, бо, зіткнувшись із чимось гострим, просто забув рефлекторно закрити око: "Під кінець я думав, я сліпий... Я був сліпий". Знімаючись у фільмі "І правосуддя для всіх", він настільки відчув себе адвокатом, що запропонував товаришеві зайнятися його контрактом, або намагався заарештувати водія вантажівки за порушення правил між зйомками сцен "Серпіко". Пачіно також визнав за необхідне навчити-

Аль Пачіно у фільмі "Френкі і Джонні", 1991.

ся готувати сіцилійську пасту перед роботою у "Хрещеному батькові", хоча сценарій не передбачав демонстрацію кулінарних здібностей його героя.

Вдалою була його поява у дев'яностих роках у романтичній історії "Френкі та Джонні", а герой-кухар у виконанні Пачіно був, мабуть, найменш цинічним в'язнем, який коли-небудь виходив на волю.

Актор був вісім разів номінований на Оскара і одержав цю нагороду як найкращий актор у стрічці "Запах жінки" та за найкраще виконання ролі другого плану. Його остання роль - ще один колишній в'язень, який намагається почати нове життя і терпить поразку - у драмі "Шлях Карліто". І знову Пачіно демонструє здатність грати водночас жорстокого і ніжного антигероя з трагічною долею. Цікаво зазначити, що цю роль він взявся зіграти, повернувшись до співпраці зі своїм колишнім менеджером Марті Брегманом, який є "відповідальним" за найкращі ролі актора. Часом дехто дивується, яким чином "Апокаліпсис сьогодні", "Крамер проти Крамера" та "Народжений четвертого липня" здобули успіх, якщо в них не грав Пачіно замість Мартіна Шіна, Тома Круза та (за іронією долі) Дастіна Хоффмана.

Цього року актор був зайнятий у двох нових стрічках. Одна з них - "Одержимість"* - виводить на екран двох колишніх партнерів з "Хрещеного батька". Аль Пачіно грає поліцейського, який переслідує Де Ніро і його професійних злочинців. Подейкують, що Де Ніро найняв тренера для Пачіно, щоб той міг зіграти деякі сцени.

На початку 1996 виходить "City Hall" ("Мерія"), де герой Пачіно - мер Нью-Йорка - має справу зі смертю дитини внаслідок перестрілки між поліцією та торговцями наркотиками. Як завжди, старанно готуючись до ролі, Пачіно ходив, мов тінь, за справжнім мером протягом його робочого дня, навіть відвідав прес-конференцію, де нью-йоркські журналісти не впізнали його! Наступний проект має бути здійснений у співпраці з британським режисером Майком Ньюеллом та молодим Джонні Деппом, "Донні Бреско" - агент ФБР, вкорінений у мафію, так що Пачіно, напевне, буде почуватись у своїй тарілці.

У віці 55 років Аль Пачіно - батько двох дітей - став значно спокійніший, полюбляє каву й утримує імідж самотника. Через його звичку вбиратись у чорне та небагатослівні стосунки з пресою, він був визнаний відлюдником. Можливо, це далекоглядна тактика обгортання живої легенди таємничою завісою, але скоріше за все це пояснюється ставленням Пачіно до своєї професії: "Актор завжди сторонній. Для нього важливо мати здатність перевтілюватись, а вона руйнується, коли людина стає відомою. Багато з нас прагнуть потрапити у вир життя. Але коли ми там - ось де протиріччя! - ми часом втрачаємо свою відстороненість".

* Фільм Майкла Манна цього року йшов на наших екранах під назвою "Сутичка". (Ред.)

**За матеріалами журналу "High Life", листопад '95
З англійської переклала ОЛЕКСАНДРА КИЯШКО.**